En bid af det fri

Forfattere: Anne Bech
Redaktør: Anne Torpegaard Festersen
Kompetenceområder: Fremstilling

Introduktion:
Der skal arbejdes grundigt i klassen med maleriet "Dansebakken ved Sorgenfri" - både hele billedet og billedet i udsnit, så alle elever er klar til at iscenesætte motivet/motiverne i det fri, hvad enten det bliver i skoven, i en park, på legepladsen el.lign. Her kan fx også inddrages kostumer og rekvisitter, hvis klassen har mod, tid og lyst til at genskabe parafraserne som på det originale værk.

Aktivitet med dialogoplæg og billeder

1 Gennemgå Jens Juels guldaldermaleri "Dansebakken ved Sorgenfri" i klassen. Tag f.eks. udgangspunkt i vedlagte analysemodel.

Jens Juel "Dansebakken ved Sorgenfri" 1800 (SMK)

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

2 Lad eleverne komme med forslag til, hvordan nedenstående udsnit kan iscenesættes.

"Dansebakken ved Sorgenfri" af Jens Juel, udsnit: gyngescenen

"Dansebakken ved Sorgenfri" af Jens Juel, udsnit: omkring frokostbordet

Inspiration:

Guldaldermaleriet *"Dansebakken ved Sorgenfri"* af Jens Juel kan iscenesættes af klassen i en nærliggende skov eller evt. på en legeplads i nærheden ved et typisk bord-bænke-sæt i en park

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

	el. lign. Her er idyllen og den næsten guddommelige smukke natur på spil. Dette kan givetvis ikke genskabes på parafraserne, men kan analyseres skriftligt i klassen. Er der tid, lyst og overskud til det i klassen, kan eleverne medbringe tørklæder, jakker, hatte, kurve, madpakker mv., der kan illustrere perioden og motiverne endnu bedre, når parafraserne skal fotograferes. Find et velvalgt sted med en gynge, hvor eleverne kan tage opstilling i de forskellige roller. Lad gruppens instruktør styre elevernes bevægelser, holdning og kropssprog, indtil det er "godkendt".
3	Del eleverne i 4-6 grupper og lad dem arbejde med iscenesættelserne i klassen, inden de skal gennemføres i det fri. Husk eleverne på, at de meget gerne må skrive noter til opstilling, udtryk og iscenesættelse.
4	Planlæg hvor eleverne skal opsætte parafraserne, og hvad der evt. skal medbringes af kostumer, rekvisitter mv.
5	Tag af sted og sæt god tid af til iscenesættelserne af parafraserne, og fotografer dem til sidst.
6	Se parafraserne sammenholdt med de originale udsnit af maleriet på storskærm i klassen.

Læringsmål

Fællesmål efter 9. klasse.

Kompetenceområde: Fortolkning.

"Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster"

(Danskfagets "Færdigheds- og vidensmål/fortolkning")

Eleverne skal lære:

- at analysere, fortolke og perspektivere malerier
- at få et fælles fagligt sprog til billedanalyse

- at forstå og anvende faglige grundelementer i billedanalyse
- at forstå at billeder er et spejl af en historisk tid
- at udføre og anvende faglig læsning i relation til analysearbejdet

Derudover skal eleverne i dette forløb vise viden om "sammenhæng mellem situation, kultur og kropssprog" (Danskfagets "Færdigheds-og vidensmål/kommunikation/krop og drama) til at udføre deres færdige iscenesættelser/parafraser af de udvalgte værker.

Uddybende

Guldalderen som litterær periode.

Guldalderens malerier kan fremstå som en nærmest romantisk forestilling af naturen, der på flere motiver ophøjes og fremstilles som guddommelig. Det kan være en himmel med skyformationer eller trækroner, der samlet set ligner en hvælving, en port til guds rige eller lignende. I en del billeder er der dog også elementer fra dagligdagen på landet, som regel fremstillet som almindelige menneskers hyggelige, rolige og harmoniske liv i pagt med naturen.

Dette helt i modsætning til det slidsomme liv - ofte på sultegrænsen, som var grundvilkåret for mange mennesker i Danmark i første halvdel af 1800-tallet. Det liv som var alt andet end "guldrandet", men som afspejlede Danmarks svære sociale og økonomiske situation. At kalde perioden for Guldalder var derfor en dyb kontrast til virkeligheden.

På Jens Juels maleri "Dansebakken" er naturen ikke bare en baggrund i motivet, men en væsentlig del af handlingen i billedet. Her er familien taget med kapervogn ud i skoven. Naturen er tilvalgt, for København var på det tidspunkt svinsk og uhumsk uden kloak og ordentlige sanitære forhold. Familien er taget væk, har forladt byen bag de kvalmende mure for at opsøge, nyde og være i naturen og den friske luft, stemning og energi, den netop kunne give.

Guldalderen som periode kan med fordel gennemgås i samarbejde med litterære tekster, så eleverne har forståelse for perioden og dens måde at male og skrive på.

Ønsker du inspiration til litterære tekster, kan der søges inspiration i følgende værker:

"Litteratur for folkeskolen" af Jørn Aabenhus eller *"Guld og grønne skove. Litteraturundervisning i dansk"* af Lars

Handesten er en mulighed, ligesom adskillige andre lærebogssystemer og digitale undervisningsplatforme naturligvis kan anvendes.

Statens Museum for Kunst har er kompendium omhandlende Guldalderen, se nedenstående link.

Guldalderen:
https://www.smk.dk/article/guldalderen/ (set november 2019)

https://natmus.dk/museer-og-slotte/nationalmuseet/undervisning-paa-natio... (set november 2019)

Iscenesættelse af parafraser.

Iscenesættelse og arbejde med parafraserne til originale malerier kan eksempelvis gennemføres ud fra et tema som det viste "Mad og måltider", "Jorden, høst og afgrøder", "Herskab og tjenestefolk", "Fiskeren og bonden", "Kønsroller i 1800-tallet" osv.

Arbejdet med parafraserne som det endelige mål kan foregå i klassen, i køkkenet eller i en sal med plads til at opstille de forskellige "scener" motiverne foregår i.

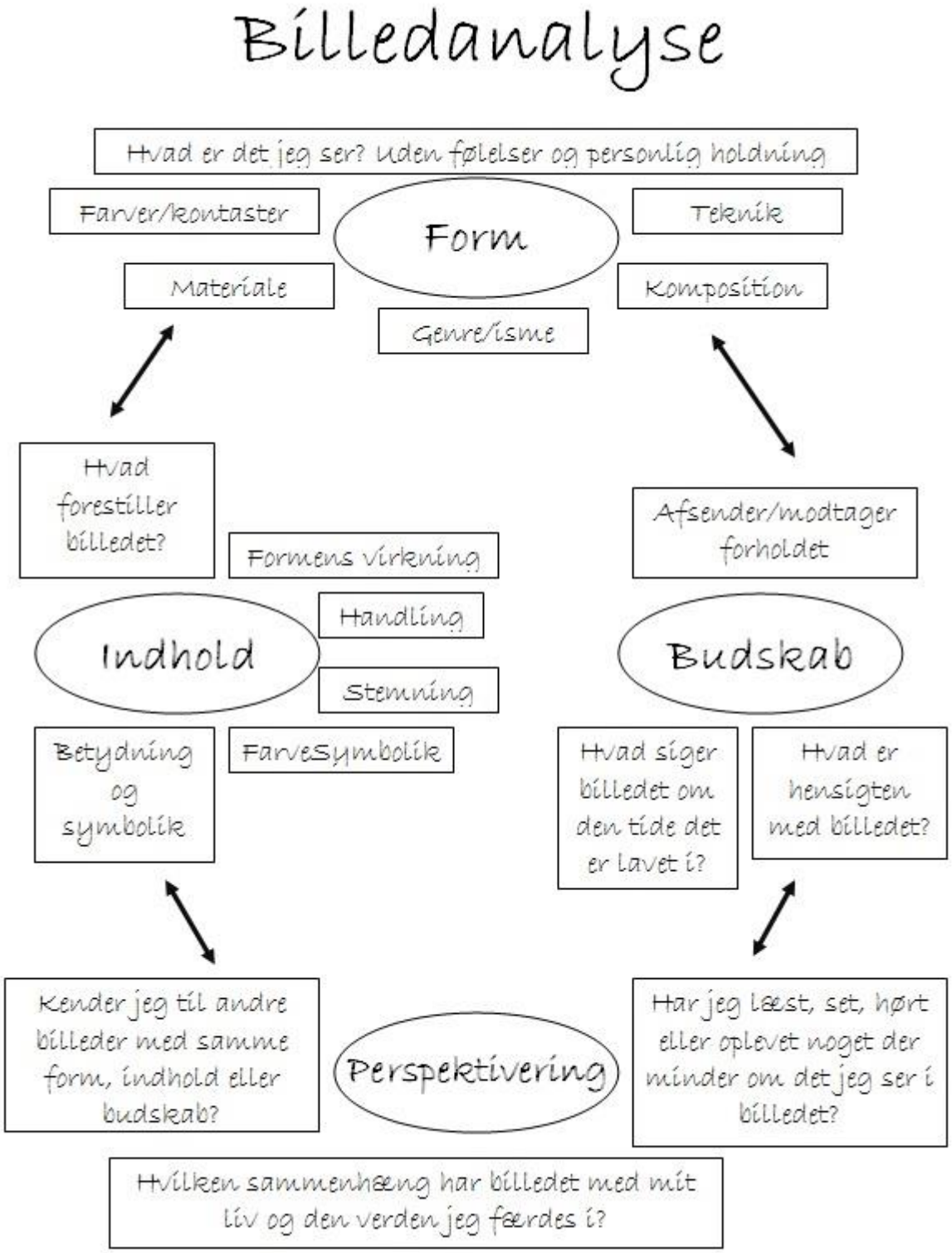
Afslutningsvis kan iscenesættelserne gennemføres på "locations", der passer til motiverne, fx Frilandsmuseet, Den gamle By i Aarhus el. lign. Naturligvis med tilladelse fra museerne.

Parafraserne kan også være i en mere moderne version, hvor der skabes et nutidigt billede af et ældre motiv og hvor eleverne fx optræder i jeans, sneakers, kasketter osv.

Forløbet kan afsluttes med at få parafraserne og de originale værker printet ud i stort format (gerne professionelt, så kvaliteten bliver i top) og udstillet på et fællesområde på skolen. Der kan suppleres med udtalelser fra de involverede elever, der evt. er fremkommet efter forløbet har været evalueret. Informationer om mad og måltider fra perioden samt fakta om fx Det moderne gennembrud er ligeledes bud på supplerende tekster til parafraserne.

Kopiark

Kopiark:
Skabelon til billedanalysen.pdf

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv